

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 80/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., B., vo veci namietaného porušenia základného práva a práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením ustanovenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s porušením ustanovenia čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4 Er 1394/09 z 9. marca 2011, ako aj vo veci namietaného porušenia základného práva a práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 1 CoE 348/2012 z 12. júla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. novembra 2012 doručená sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva a práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením ustanovenia čl. 12 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením ustanovenia čl. 14 dohovoru postupom a uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 Er 1394/09 z 9. marca 2011, ako aj vo veci namietaného porušenia základného práva a práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a v čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 CoE 348/2012 z 12. júla 2012.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmluvy o úvere sťažovateľka poskytla dlžníkovi úver, pričom poskytnuté peňažné prostriedky bol dlžník povinný vrátiť podľa podmienok dojednaných v úverovej zmluve. Na zabezpečenie úveru bola priamo v úverovej zmluve dojednaná rozhodcovská doložka, ktorou bola v prípade sporu medzi zmluvnými stranami úverovej zmluvy založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného S., a. s., B. (ďalej len „rozhodcovský súd“).

Z dôvodu, že dlžník svoj záväzok vyplývajúci mu z predmetnej úverovej zmluvy dobrovoľne neplnil, tento sa voči sťažovateľke stal splatným a v nadväznosti na uvedené sťažovateľka na podklade dojednanej rozhodcovskej doložky začala rozhodcovské konanie pred zmluvnými stranami zvoleným rozhodcovským súdom, ktorého rozhodcovský rozsudok sa tak stal exekučným titulom, na podklade ktorého sťažovateľka iniciovala začatie exekučného konania. Po tom, čo okresný súd poveril sťažovateľkou zvoleného súdneho exekútora vykonaním exekučného konania, napádaným uznesením sp. zn. 4 Er 1394/09 zo 9. marca 2011 toto exekučné konanie zastavil.

Krajský súd v dôsledku odvolania sa sťažovateľky proti označenému rozhodnutiu okresného súdu toto svojím uznesením sp. zn. 1 CoE 348/2012 z 12. júla 2012 ako vecne správne potvrdil.

V sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľka v obsiahnej argumentácii namieta, že postupom a uzneseniami okresného súdu a krajského súdu boli porušené ňou označené základné práva a práva zaručené v ústave, dohovore a dodatkovom protokole, pričom k ich porušeniu malo dôjsť predovšetkým tým, že zastavením už riadne začatého a prebiehajúceho exekučného konania, na vykonanie ktorého okresný súd už raz udelil súdnemu exekútorovi poverenie, došlo k prekročeniu právomoci okresného súdu ako súdu exekučného, v kompetencii ktorého podľa sťažovateľky nie je vecné preskúmavanie exekučného titulu. Podľa sťažovateľky okresný súd rozhodol nad rámec svojej právomoci, keď bez návrhu rozhodol o zastavení exekúcie, čím mal sťažovateľke odňať možnosť konať pred súdom, pretože sa nemala možnosť k veci vyjadriť aj napriek tomu, že toto rozhodnutie v konečnom dôsledku zásadným spôsobom ovplyvnilo jej právne postavenie, pretože podľa sťažovateľky má síce k dispozícii exekučný titul, a to rozhodcovský rozsudok, avšak tento je nevykonateľný. Uvedené pochybenie okresného súdu podľa sťažovateľky nenapravil ani krajský súd.

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti podanej ústavnému súdu namieta, že tak okresný súd, ako ani krajský súd nenariadili v danej veci pojednávanie, aj napriek tomu, že im to ukladalo ustanovenie § 57 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995

Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v znení účinnom od 9. augusta 2012, ako aj to, že obidva súdy vec nesprávne právne posúdili z hľadiska vnútroštátnej právnej úpravy v interakcii s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica Rady“), pretože sa podľa sťažovateľky žiadnym spôsobom nevysporiadali s tým, prečo dojednanie rozhodcovskej doložky v úverovej zmluve považovali tieto súdy za neprijateľnú podmienku, a v tomto smere podľa sťažovateľky súdy nerešpektovali ani jej návrh na prerušenie konania na účely predloženia prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) na podanie výkladu pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte danej veci.

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálezom konštatoval, že napádanými uzneseniami tak okresného súdu, ako aj krajského súdu došlo k porušeniu sťažovateľkou označených základných práv a práv zaručených v ústave, dohovore a dodatkovom protokole, aby tieto uznesenia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie, aby jej priznal finančné zadost'učinenie v sume 1 000 €, a napokon, aby jej priznal úhradu trov konania.

Okrem toho sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd vydal aj dočasné opatrenie, ktorým by odložil vykonateľnosť napádaného uznesenia krajského súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení ňou označených práv zaručených ústavou, dohovorom a dodatkovým protokolom postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Er 1394/09 z 9. marca 2011, ako aj postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 1 CoE 348/2012 z 12. júla 2012.

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom a rozhodnutím okresného súdu

V súvislosti s napádaným rozhodnutím a postupom okresného súdu ústavný súd v prvom rade poukazuje na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľkou označených práv alebo slobôd oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jej sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Podľa ústavného súdu sťažovateľka mala možnosť domáhať sa preskúmania napádaného uznesenia okresného súdu sp. zn. 4 Er 1394/09 z 9. marca 2011, a to podaním riadneho opravného prostriedku (odvolania), ktoré napokon tak, ako to vyplýva zo samotnej sťažnosti, sťažovateľka aj účinne využila. Na základe sťažovateľkou podaného odvolania sa krajský súd ako súd odvolací v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 CoE 348/2012 musel v podstate vysporiadať s identickými námietkami proti rozhodnutiu okresného súdu, aké sťažovateľka proti tomuto rozhodnutiu uvádza aj v konaní pred ústavným súdom, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu označených práv postupom a rozhodnutím krajského súdu

Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľky v príčinnej súvislosti s rozhodnutím krajského súdu, námietky sťažovateľky možno sumarizovať do štyroch základných východiskových rovín. Sťažovateľka v prvom rade namieta, že (2.1) krajský súd nenapravil pochybenie okresného súdu, ktorý ako súd exekučný podľa sťažovateľky nad rámec svojich kompetencií vecne preskúmaval exekučný titul potom, čo už raz tento exekučný titul preskúmal pri vydávaní poverenia exekútorovi na vykonanie exekúcie. Okrem tohto sťažovateľka namieta, že (2.2) krajský súd nenapravil ani pochybenie okresného súdu, ktorý pri vecnom prieskume exekučného titulu (rozhodcovský rozsudok) aplikoval smernicu Rady, ktorá podľa sťažovateľky nie je prameňom práva, okrem tohto sťažovateľka namieta, že (2.3) krajský súd a tiež pred ním okresný súd hoci mali, neprešli exekučné konanie na účely podania výkladu označenej smernice Rady a nepredložili Súdnemu dvoru na posúdenie prejudiciálnu otázku a to, či sa majú jej ustanovenia aplikované v danom prípade vykladať tak, že „... *za každých okolností zakazuje rozhodovať spory v rámci spotrebiteľských zmlúv na základe rozhodcovskej doložky prostredníctvom rozhodcovských súdov*“. Napokon sťažovateľka tiež namieta (2.4), že tak krajský súd, ako ani pred ním okresný súd nenariadili vo veci pojednávanie tak, ako im to

ukladalo ustanovenie § 57 ods. 5 Exekučného poriadku, čím mali sťažovateľke odňať právo konať pred súdom.

2.1 V súvislosti s prvou skupinou námietok sťažovateľky, ktorými spochybňuje právomoc exekučného súdu k vecnému prieskumu exekučného titulu v čase po vydaní poverenia na vykonanie exekučného konania, t. j. v čase už prebiehajúceho exekučného konania, ústavný súd poukazuje, že Exekučný poriadok upravuje iba dôvody, na základe ktorých exekučný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), avšak okamih, resp. čas, kedy tak má alebo môže exekučný súd urobiť, Exekučný poriadok explicitne neupravuje.

Z uvedeného tak možno vyvodit' záver, že exekučný súd môže rozhodnúť o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. Z toho vyplýva, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania, resp. v ktoromkoľvek jeho okamihu ex officio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania.

Záver krajského súdu o oprávnení okresného súdu preskúmavať súlad exekučného titulu so zákonom v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania a nielen pred vydaním poverenia plne korešponduje so zámerom zákonodarcu vyjadreným aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku a nielen v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Z ustanovenia § 57 ods. 1 Exekučného poriadku napr. vyplýva viacero dôvodov, kvôli ktorým exekučný súd „už začaté“ exekučné konanie zastaví, pričom viaceré z týchto dôvodov závisia práve od preskúmania exekučného titulu.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že exekučný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, ale napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť.

V súvislosti so sťažovateľkou spochybnenou kompetenciou exekučného súdu aj vecne, t. j. aj materiálne a nielen formálne preskúmať exekučný titul, ktorým je rozhodcovský rozsudok vo veciach spotrebiteľských zmlúv, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jedným z predpokladov vedenia exekučného konania je relevantný exekučný titul, keďže bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Preto je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľný právny záver krajského súdu vychádzajúci z toho, že neexistencia rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom, ktorý by bol spôsobilým exekučným titulom buď z hľadiska formálneho, alebo z hľadiska materiálneho, je dôvodom na zastavenie exekúcie.

Podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku exekúciu môže súd zastaviť aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení tohto alebo osobitného zákona. V súlade s § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) [t. j. ak rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania; ak rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní] alebo c) [t. j. ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom].

Vzhľadom na uvedené tak k sťažovateľkou namietanému (ne)oprávneniu krajského súdu ex offo zastaviť exekúciu začatú na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku uvádzanú v sťažnosti ústavný súd dodáva, že vedenie exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu, nie je skutočnosťou, ktorá by zbavovala exekučný súd povinnosti riadiť sa ustanoveniami Exekučného poriadku, ktorý v § 58 ods. 1 ustanovuje oprávnenie exekučného súdu exekúciu zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu a v § 57 ods. 2 ustanovuje oprávnenie exekúciu zastaviť aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení Exekučného

poriadku [napr. § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku] alebo osobitného zákona [§ 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní].

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené, tak ako už bol učinil aj vo svojich skorších rozhodnutiach, poukazuje aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozsudku sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 2007 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.“.

Uvedené bolo podkladom, že ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

2.2 Pokiaľ ide o námietku sťažovateľky týkajúcu sa aplikovanej smernice Rady, ktorá podľa sťažovateľky „nemá v Slovenskej republike povahu prameňa práva a preto sa ňou exekučný súd nemohol riadiť, resp. nemohol z jej aplikácie vyvodzovať určujúce závery formujúce konečné rozhodnutie“, ústavný súd poukazuje na čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, z ktorého vyplýva, že smernica je záväzná pre každý členský štát, pre ktorý je určená, pokiaľ ide o výsledok (účel), ktorý sa má dosiahnuť. Pri uplatňovaní vnútroštátneho práva, či už ide o ustanovenia, ktoré boli prijaté skôr ako smernica alebo neskôr, je vnútroštátny súd, ktorý toto právo vykladá, povinný tak robiť, pokiaľ možno s prihliadnutím na znenie a účel smernice, tak, aby sa dosiahol výsledok (účel), ktorý smernica sleduje, a tým sa dosiahol súlad s čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie [rozsudky Súdneho dvora z 13. novembra 1990, Marleasing (C 106/89, Zb. s. I 4135, bod 8), a zo 16. decembra 1993, Wagner Miret (C 334/92, Zb. s. I 6911, bod 20)]. Aj napriek nemožnosti priamej aplikácie ustanovení smernice (za stanovených podmienok) majú ustanovenia smernice Rady význam aj pri výklade a aplikácii vnútroštátneho práva vnútroštátnym súdnym orgánom (napr. IV. ÚS 467/2012). Vzhľadom na uvedené považuje

ústavný súd aj túto námietku sťažovateľky týkajúcu sa neaplikovateľnosti smernice Rady v jej veciach za zjavne neopodstatnenú.

2.3 V ďalšej časti považoval ústavný súd za potrebné vyjadriť sa k námietke sťažovateľky týkajúcej sa povinnosti krajského súdu „na základe § 109 ods. 1 písm. c) OSP a čl. 267 zmluvy o fungovaní EÚ takto rozhodnúť: Konanie sa prerušuje podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP a Súdneho dvoru Európskej únie sa na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predkladajú prejudiciálne otázky“.

Účelom a podstatou konania o prejudiciálnej otázke je podľa stabilizovanej judikatúry Súdneho dvora spolupráca vnútroštátneho súdu so Súdny dvorom pri výklade práva EÚ.

Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku nevzniká v každom prípade. Z primárneho práva EÚ a judikatúry Súdneho dvora vyplýva viacero výnimiek z povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku (pozri MAZÁK, J., JÁNOŠÍKOVÁ, M.: Základy práva Európskej únie. Ústavný systém a súdna ochrana. Bratislava: IURA EDITION, 2009, s. 420), konkrétne ak:

a) odpoveď na prejudiciálnu otázku by nemala žiadny význam na vytvorenie právneho základu na rozhodnutie vo veci samej,

b) ide o otázku, ktorá bola v skutkovo a právne podobnom prípade vyriešená Súdny dvorom, alebo o právnu otázku, ktorá sa vyriešila v judikatúre Súdneho dvora bez zreteľa na to, v akých konaniach bola predložená (princíp „acte éclairé“), alebo ak

c) je výklad práva EÚ taký jasný, že nevznikajú žiadne rozumné pochybnosti o výsledku (princíp „acte clair“).

V prípade, ak sú uvedené podmienky – vzhľadom na okolnosti posudzovaného prípadu ide o podmienky uvedené v bodoch b) a c) – splnené, všeobecný súd môže a musí aplikovať právo EÚ, resp. musí mu priznať účinky závislé okrem iného aj od druhu prameňa, v ktorom je predmetné pravidlo vyjadrené, bez toho, aby sa musel obrátiť s prejudiciálnou otázkou na Súdny dvor.

Ústavný súd už taktiež vyjadril názor, že nie každé nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, ktoré by mohlo byť v rozpore s právom EÚ, musí mať automaticky za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 129/2010). Ústavný súd nie je ďalšou odvolacou inštanciou v otázke rozhodnutia všeobecného súdu o (ne)predložení prejudiciálnej otázky (k tomu pozri aj body 19 a 20 uznesenia Spolkového ústavného súdu BVerfG sp. zn. 2 BvR 2419/06 zo 6. mája 2008) a ani v otázke nesprávnej aplikácie práva EÚ.

Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré dostatočne odôvodňuje nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, nepredstavuje porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru (rozsudok Ullens de Schooten a Rezabek proti Belgicku z 20. septembra 2011, sťažnosti č. 3989/07 a č. 38353/07).

S poukazom na uvedené možno formulovať záver, že len zásadné a kvalifikované pochybenie pri rozhodovaní o (ne)predložení prejudiciálnej otázky, ktoré môže spočívať vo svojvoľnom či na prvý pohľad celkom nesprávnom nepredložení prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru v prípade, keď súd sám o interpretácii práva EÚ mal pochybnosti a predbežnú otázku nepredložil, má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, keďže týmto spôsobom by bola svojvoľne popretá právomoc Súdného dvora (II. ÚS 129/2010, porovnaj aj rozhodnutie Spolkového ústavného súdu BVerfGe 82, 159 a uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 154/08 z 30. júna 2008).

Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka do odvolania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu nezahrnula argumenty týkajúce sa povinnosti krajského súdu postupovať v súlade s § 109 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a požiadať Súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke tak, ako ich uvádza v sťažnosti doručenej ústavnému súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd nemohol preskúmať napadnuté uznesenie krajského súdu z hľadiska toho, či sa krajský súd v napadnutom uznesení dostatočne vysporiadal s argumentmi, ktoré sťažovateľka uvádza až

v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu. S prihliadnutím na svoju judikatúru týkajúcu sa všeobecne uznanej zásady, v zmysle ktorej všeobecný súd nielen pozná právo, ale si je zároveň vedomý účinkov, ktoré právo v podobe, v akej ho súd aplikuje, vyvoláva vo vzťahu k procesnoprávnemu alebo hmotnoprávnemu postaveniu nositeľa práva na súdnu ochranu (pozri napr. IV. ÚS 108/2010), však bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či v danom prípade nebolo povinnosťou krajského súdu predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru a či v dôsledku nesplnenia tejto povinnosti možno uvažovať o porušení sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej je vecou vnútroštátneho (všeobecného) súdu, pred ktorým začal spor a ktorý nesie zodpovednosť za rozhodnutie vo veci samej, posúdiť so zreteľom na konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozhodnutia Súdneho dvora o prejudiciálnej otázke na vydanie rozsudku vo veci samej, relevantnosť otázok, ktoré Súdnemu dvoru položí (napr. IV. ÚS 206/08, II. ÚS 129/2010, II. ÚS 163/2010), ako aj to, či sú splnené predpoklady, za ktorých vnútroštátny súd konajúci o veci nemá povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru (m. m. IV. ÚS 108/2010).

V sťažnosti podanej ústavnému súdu sama sťažovateľka uvádza, že „... *exekučný súd svoje rozhodnutie založil aj na viacerých rozhodnutiach Súdneho dvora Európskej únie...*“, a tiež aj z iných rozhodnutí v obdobných veciach sťažovateľky (v danom prípade to krajský súd vyslovene neriešil, pozn.) vyplýva, že odvolacie súdy potvrdzovali rozhodnutia okresných súdov o zastavení exekučných konaní vykonávaných na základe rozhodcovských rozsudkov z úverových zmlúv, na základe „... *zistenia, že sa vymáha plnenie zo spotrebiteľskej formulárovej zmluvy a rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Záver o neprijateľnej a teda neplatnej rozhodcovskej doložke založil (okresný súd, pozn.) na hrubej nerovnováhe v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a tiež aj z tzv. geografických dôvodov a neprijateľného miesta rozhodcovského konania, keďže miesto rozhodcovského konania sa dohodlo na druhom konci republiky.*“, pričom pri tejto argumentácii bolo poukazované aj na relevantnú judikatúru Súdneho dvora

(napr. rozsudok Súdneho dvora C-240/08 -C-241/08 Oceano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom) vzťahujúcu sa na skutkovo a právne obdobné prípady (neprijateľnosť miesta rozhodcovského konania), ktorá podľa názoru ústavného súdu bola dostatočným základom pre rozhodnutie vo daných veciach, bez potreby súdu predkladať v tejto už tak ustálenej otázke prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru. Uvedené odôvodňuje, prečo by v danom prípade nebol krajský súd povinný požiadať Súdny dvor o rozhodnutie o prejudiciálnej otázke.

2.4 K námietke sťažovateľky, v zmysle ktorej postupoval krajský súd neústavne, ak v rámci napadnutého exekučného konania nenariadil verejné pojednávanie, ústavný súd poukazuje na právny názor najvyššieho súdu vyjadrený napr. v uznesení sp. zn. 6 Cdo 1/2012 z 21. marca 2012, podľa ktorého v štádiu exekučného konania, pri ktorom všeobecný súd skúma, či exekučný titul je alebo nie je v rozpore so zákonom podľa ustanovení Exekučného poriadku, sa vychádza z exekučného titulu, pričom v tomto štádiu všeobecný súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 OSP), vzhľadom na to postačuje, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu vrátane do neho založených listín. Ústavný súd uvedený právny názor považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľný (napr. IV. ÚS 456/2012, IV. ÚS 467/2012), a preto hodnotí aj túto námietku sťažovateľky za neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Okrem uvedeného, v súvislosti s konaním tak okresného súdu, ako aj krajského súdu, ktorý mal byť podľa sťažovateľky v rozpore s § 57 ods. 5 Exekučného poriadku (účinný od 9. augusta 2012, pozn.), ústavný súd ešte nad rámec podotýka, že tak rozhodnutie okresného súdu sp. zn. 4 Er 1394/09 z 9. marca 2011, ako aj rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 1 CoE 348/2012 z 12. júla 2012 boli prijaté ešte pred 9. augustom 2012, keď nadobudla účinnosť novela Exekučného poriadku zákonom č. 230/2012 Z. z., ktorým sa dopĺňal Exekučný poriadok.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že medzi argumentáciou sťažovateľky o porušení právnych predpisov, ktoré „prima facie“ neboli porušené napadnutými

rozhodnutiami všeobecných súdov, resp. v danom prípade porovnaním účinnosti namietanej právnej úpravy a časového hľadiska, v ktorom boli napadnuté rozhodnutia tak okresného súdu, ako aj krajského súdu vydané, je zrejماً absencia príčinnej súvislosti a v nadväznosti na to sú podané ústavné sťažnosti v konaní pred ústavným súdom nedôvodné.

V kontexte s už uvedeným ústavný súd dodáva, že právny zástupca sťažovateľky aj takýmto spôsobom zahlcuje ústavný súd podaniami, o ktorých je/musí si byť už dopredu vedomý, že nebudú v konaní pred ústavným súdom vzhľadom buď na rovnaký spôsob ich vybavenia v predošlom období, alebo z dôvodu namietania neexistujúcich porušení základných práv a slobôd, úspešné, a ktorých spracovanie z hľadiska časového a kapacitného bráni ústavnému súdu venovať sa tým veciam, ktoré si zasluhujú pozornosť, dokonca i jeho zásah (napr. I. ÚS 3/2013).

Ústavný súd sumarizujúc dosiaľ uvedené dospel k záveru, že krajský súd postupoval ústavne konformným spôsobom, keď napádaným uznesením potvrdil uznesenie okresného súdu o zastavení exekučného konania.

V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd vzhľadom na už uvedené považuje právne názory vyjadrené v napadnutom uznesení krajského súdu týkajúce sa možnosti zastaviť exekučné konanie, t. j. právne názory týkajúce sa právnej podstaty sťažnosti sťažovateľky, z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné, keďže sú primeraným spôsobom odôvodnené, pričom ich nemožno považovať za arbitrárne.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu nad rámec už uvedeného navyše poukazuje ústavný súd aj na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj základné právo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj

základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo teda možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo aj k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavno-procesných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v čl. 6 ods. 1 dohovoru, prípadne v spojení s ich porušením (m. m. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 326/07, IV. ÚS 456/2012, I. ÚS 127/2011).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2013